

1. Vihdin paikallisen opetussuunnitelman kuvaus

KASVAMINEN ON YHTEINEN MATKA

”Osallistuva Vihtiläinen lapsi ja nuori saa kasvaa turvallisessa kasvuyhteisössä, jossa välittävät, osaavat ja kannustavat aikuiset mahdollistavat laadukkaan kasvun ja opinpolun elämän valtateille.”

[Sivistyskeskuksen visio]

Perusopetuksen Opetussuunnitelman Valtakunnalliset Perusteet on valmistunut vuonna 2014. Vihdin paikallinen opetussuunnitelma on strateginen ja pedagoginen työkalu, joka linjaa perusopetuksen järjestäjän toimintaa sekä koulujen työtä. Koulujen lukuvuosittain laatimat lukuvuosisuunnitelmat eli toimintasuunnitelmat täydentävät ja päivittävät opetussuunnitelmaa. Vihdin kunnan Perusopetuksen Opetussuunnitelman sekä koulukohtaiset lukuvuosisuunnitelmat hyväksyy Lasten ja nuorten lautakunta.

Vihdin opetussuunnitelman rakenne

Vihdin kunnassa laaditaan kuntatason opetussuunnitelma, jossa päätetään perusopetuksen kasvatustyön, opetuksen, oppimisen arvioinnin ja tuen, ohjauksen ja oppilashuollon, kodin ja koulun yhteistyön sekä muun toiminnan järjestämisestä ja toteuttamisesta. Lisäksi paikallisessa opetussuunnitelmassa täydennetään ja painotetaan opetussuunnitelman perusteissa määriteltyjä tavoitteita, toimintaa ohjaavia linjauksia, keskeisiä sisältöjä ja muita opetuksen järjestämiseen liittyviä seikkoja paikallisesta näkökulmasta. Vihdin opetussuunnitelma julkaistaan valtakunnallisten Perusteiden mukaisessa järjestyksessä, Opetussuunnitelma julkaistaan sähköisenä kunnan nettisivuilla.

Vihdin kunnassa perusopetusta järjestetään vuosiluokille 1-9 suomenkielellä ja vuosiluokille 1-6 ruotsinkielellä. Suomenkielinen opetussuunnitelma valmisteltiin kuntakohtaisena. Suomenkielinen opetussuunnitelma käännettiin ruotsinkielelle paikallisen osion valmistuttua. Ruotsinkielinen opetussuunnitelma on käytössä Nummela Skolassa. Vihdin ruotsinkieliset oppilaat suorittavat vuosiluokat 7-9 lähikunnissa, pääsääntöisesti Lohjalla tai Helsingissä.

Koulujen vuosittaiset lukuvuosisuunnitelmat laaditaan kouluissa opetushenkilöstön kesken. Lukuvuosisuunnitelma esitellään huoltajille lukukauden alussa. Koulu ottaa oman toimintakulttuurinsa mukaan oppilaat mukaan lukuvuosisuunnitelman valmisteluun. Huoltajien ja oppilaiden osallistaminen lukuvuosisuunnitelman valmisteluun kirjataan koulukohtaisiin suunnitelmiin.

Opetussuunnitelman valtakunnallisiin perusteisiin sisältyy valtioneuvoston hyväksymä tuntijako, jossa määritellään kuinka monta tuntia kutakin oppiainetta perusopetuksen aikana opiskellaan. Kasvatus- ja koulutuslautakunta on hyväksynyt perusopetuksen tuntijaon 11.8.2015.

Uusi opetussuunnitelma otetaan käyttöön vaiheittain seuraavan aikataulun mukaisesti:

Luokat 1-6	1.8.2016
7. luokka	1.8.2017
8.luokka	1.8.2018
9.luokka	1.8.2019

Tuntijakotaulukot löytyvät luvusta Perusopetuksen tehtävä, tavoitteet ja laaja-alainen osaaminen.

Koulu toimintaympäristönä

Opetukseen osallistuvalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön samoin kuin opetuksen toteuttamisesta vastaavilla on oikeus turvalliseen työympäristöön. Koulujen lukuvuosittain päivitettävä lukuvuosisuunnitelma sisältää koulukohtaiset suunnitelmat ja toimintamallit, miten huolehditaan oppilaiden koulunkäynnistä, turvallisuudesta ja hyvinvoinnista. Kasvatustyö ja hyvinvoinnin edistäminen kuuluu koulun kaikille aikuisille tehtävästä riippumatta. Yhteistyö on suunnitelmallista ja sen toteutumista arvioidaan yhdessä yhteistyökumppaneiden kanssa. Opetussuunnitelmaan liittyvä oppilashuoltoa sekä kodin ja koulun yhteistyötä koskeva osa on valmisteltu yhteistyössä Perusturvakuntayhtymä Karviaisen kanssa.

Perusopetuksen koulut muodostavat niin alakoulujen kuin yläkoulujen oppilaaksiottoalueet. Monialaiset alueelliset oppilashuollolliset ryhmät muodostuvat pääosin yläkoulujen oppilaaksiottoalueista. Näiden ryhmien toiminnan tavoite on edistää perusopetuksen yhtenäisyyttä sekä siirtymävaiheisiin liittyvää yhteistyötä niin oppilashuollollisissa kuin pedagogisissa asioissa; näitä asioita käsitellään luvuissa Oppimisen ja koulunkäynnin tuki ja Oppilashuolto.

Vihdin kunnassa pyritään erilaisin toimintatavoin huolehtimaan oppimisympäristön psyykkisestä ja fyysisestä hyvinvoinnista:

- Henkilöstön työsuojelulliset asiat, kuten sisäilmaprosessikaavio ja läheltä piti-ilmoitus sekä vakuutusasiat löytyvät kunnan intrasta.
- Kiinteistöjen ylläpitoa koskevat tilapalvelun periaatteet löytyvät myös intrasta.

Paikalliset suunnitelmat

Opetussuunnitelma on asiakirja, johon vaikuttaa monet paikalliset jo olemassa olevat suunnitelmat:

- Vihdin kunnan strategia
- Varhaiskasvatuksen suunnitelma
- Esiopetuksen opetussuunnitelma
- Perusopetukseen valmistavan opetuksen suunnitelma
- Kotouttamisohjelma

- Lukion opetussuunnitelma
- Aamu- ja iltapäivätoiminta
- Lastensuojelulain mukainen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma
- Oppilashuoltosuunnitelma
- Yhdenvertaisuuslain mukainen yhdenvertaisuussuunnitelma

Yhdenvertaisuussuunnitelmaan on laadittu ohjeet (intrassa Sivistyskeskus – Perusopetus – Oppilashuolto), joiden pohjalta laaditaan koulukohtaiset yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelmat lukuvuosisuunnitelmaan.

Kuntatasoinen yhdenvertaisuussuunnitelma valmistui lokakuussa 2016.

- Kestävän kehityksen suunnitelmaan liittyvä ilmastostrategia- ja toimenpideohjelma
- Koulukohtainen kulttuurikasvatuksen suunnitelma ja tapahtumat kirjataan lukuvuosisuunnitelmaan.
- Tietostrategia
- Vihdin kunnan sähköinen hyvinvointikertomus valmistui keväällä 2016.

Osallistuminen opetussuunnitelman laadintaan

Vihdin kunnan perusopetuksen opetussuunnitelmatyöhön on osallistettu opettajakuntaa, yhteistyökumppaneita sekä sidosryhmiä. Kasvatus- ja koulutuslautakunta on hyväksynyt opetussuunnitelman kesäkuussa 2016, jonka jälkeen opetussuunnitelmaa päivitetään vuosittain.

- Vihdin kunnassa järjestetään vuosittain koko opetushenkilöstölle virkaehtosopimuksen mukainen koulutuspäivä (Veso). Lukuvuonna 2017-2018 opetussuunnitelmaa päivitettiin vesoissa ja merkittävä lisäys OPS:n ovat Oppimisen tavoitteet, jotka löytyvät oppiaineosioista. Koulutuksen Kehittämissuunnitelma on päivitetty keväällä 2018. Kehittämissuunnitelmassa on opetuksen järjestämiseen liittyviä seikkoja paikallisesta näkökulmasta sekä suunnittelemaan tulevien vuosien kehittämiskohteita.
- Oppilaat ovat osallistuneet henkilökunnan kanssa tiiviissä yhteistyössä opetussuunnitelman laadintaan.
- Varhaiskasvatuksen edustajia on osallistunut perusopetuksen opetussuunnitelmapäiviin. Erityisesti teemat joustava esi- ja alkuopetus sekä oppilashuoltoa koskevat osiot valmisteltiin yhteistyössä. Lukio on myös osallistunut opetussuunnitelman laadintaan.
- Vihdin kunnan sivistyskeskuksen lautakunnille on järjestetty yhteinen seminaari kesällä 2014, jonka aiheena on ollut määrittellä kunnan strategian, opetussuunnitelmien perusteiden sekä muiden keskeisten asiakirjojen sekä paikallisen näkemyksen pohjalta sivistyskeskuksen yhteinen visio (tämän luvun alussa).
- Vihdin kunnan kunnanhallitukselle, Kasvatus- ja koulutus lautakunnalle, rehtoreille sekä päiväkodinjohtajille järjestettiin 14.1.2016 seminaari, jonka aiheena oli opetuksen arvot: Miten opetussuunnitelmien ja kunnan arvot näkyvät käytännössä? Lisää opetussuunnitelman luvussa Arvoperusta ja Oppimiskäsitys.

Muut tahot, jotka ovat olleet mukana opetussuunnitelman laadinnassa ja toteutuksessa

- Huoltajat

- Oppilashuoltohenkilöstö
- Karviainen
- Ateria- ja puhdistuspalvelu
- Tilapalvelu
- Kirjasto
- Vihdin Vanhemmat ry
- Nuorisopalvelut
- Liikuntapalvelut
- Vihdin Museo
- Vihdin seurakunta
- Yrityskylä
- Luontokoulu
- vihtiläiset seurat ja järjestöt

Opetussuunnitelman toteutumisen seuranta, arviointi ja kehittäminen

Opetussuunnitelmaa arvioidaan lukuvuosittain. Koulujen henkilöstöltä tulleet muutosehdotukset sekä muut päivitystarpeet käsitellään opetussuunnitelman arviointipäivässä. Muutos- ja päivitysehdotukset käsitellään lautakunnassa ja ne tulevat voimaan seuraavan lukuvuoden alusta. Kevätlukukauden lopussa opetushenkilöstö arvioi koulun lukuvuosisuunnitelman toteutumista sekä laatii pohjan seuraavan vuoden lukuvuosisuunnitelmalle. Koulut toimittavat arvion lukuvuosisuunnitelman toteutumisesta pedagogiselle sihteerille, joka tekee koosteen lukuvuosisuunnitelmien arvioinneista lautakunnalle. Saatu palaute lukuvuosisuunnitelmien arvioinneista pyritään ottamaan huomioon seuraavan vuoden talusarvion laadinnassa niin määrärahojen kuin asetettavien tavoitteiden osalta.

Opetuksen järjestämisessä otetaan huomioon muutokset koulua ympäröivässä maailmassa ja vahvistetaan koulun tehtävää kestäväen tulevaisuuden rakentamisessa päivittämällä opetussuunnitelmaa niin valtakunnallisten kuin paikallisten vaatimusten mukaisesti.